byliin proliitaarnai negedegtii! Пролетарии всех стран соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

b) namiin B-M. mozkom ba B-M. respyybl. TK bolon yiledber. ebleliin zebleliin emenees eder byri niitelegdene IX dygeer zilde garça baina.

1932 onii MAI 18 eder

№ 116 (669)

Zakika yne: Sara byriin 1 tekerig. Alban gazaruudta 1 tek. 50 men. Gadaada ulasta—1 tek. 50 men. Dugaar neeeediin yne 5 menge

„B-M. Ynenii" kereenii aadrial Верхнеудинск. Центросоюзная 19 тел. № 2-29.

anii beledkel ba mal azaliin tukai SSSR-iin AKZ-iin ba BK (B) Namiin TK-iin togtooliigi olon niitede şuud neBteryylke

Makanii proBleemiigi tyrgen şiidkekiin teløø temeceke

beledkeliin tøsøb ba kolkoos sçonii bolon ømçiin azaltai n tariaaçanii makaar naimaa tukai Aradiin komisaarnariin in ba B K (b) N-iin T K-iin l bol aza akuin ba ulas tøriin n udka çanartai baina.

2 onii yldegçe 3 kvaartaliin beledkeliin ulasiin tøsøb bal os kolkoosçon ba ømçiin azal- tøsøb kojor dakin baga bolzo tooniin orondo 714 toono) osiin tøsøb 136 toono kyrtele zei. Øngøregçø zilde sovkoo- 10 min. toono tuşaasan baina. os, kolkoosço ba ømçiin azal- yynii yndeseer mal—makanii agi jamarçi kizaarlalta ygiigeer yylze çadana.

K Z-iin bolşoviigiin şiidkeberi kotonuudiigi makaar kangaka aliigi jikedkene. Ene asuudaliin bolbol, kolkoos kolkoosçonoos tørøliin mal ba şubuunuudiigi ke—yskekiin aza akuin yyskel eliigi ørgøør delgeryylke gesen A K Ziin ba T K-iin şiidkeberi maka økø tøsøbiigi amidui ceg- eer ba jamarçi malaar gyicedke- bolno geze zaana. Uçar iimees, n kangaltada zoriuulsan ulasiin dkeltei kamta kolkoos, kolkoos- i ba ømçiin azaltanii ørgøør ma- naimaa kiike damzag ygii udka riigi olgono.

olkoos kolkoosçonii ba ømçiin tanda kojor dakin køngøløltø bø. Mal beledkeliin tøsøb kojor n baga bolsonoos gadna, zişee- l: yniee økiin orondo jamarçi koos, kolkoosçon ba ømçiin azal- beledkeliin teløø eldeb tørøliin egezø bolno (koni, gakai ba bu-).

ne togtool bol kødøø azaliin eluudiigi ali bykeer bekizyylke, koosiin baiguulaltiin arteeliin jan- tølebtø baisan byke çadabariigi de kemzeedeni kyrtele keregleke- zoriuulsan Namiin tøb komitee- n Leeninii bodomzonuudiin negen bari møn.

Kolkoosiin baiguulaltiin odoo yjiin ilgo bol, arteeliin janza tølebiigi l bolgozo bekizyylke ba ulam del- yylke gesen zorilgo baina.

Ene janza tølebøøs „enenii gyiced lgeree ygii ba bekizee ygii baibal- " alas syrke aaşanuud bol ebseşe gi ajuultai geze namiin tøb komi- ed fivraliiin 4-nii togtooloor ceke asan şuu.

Uçar iimees T K bol enyyniigi edel ygii arteeliin geşyydiin ømçiin niee, zize maluud ba şubuudiigi aalaltiin josoor kamtalaka zamda oson zakiraaçanuudiigi eris tataka badalda kyrsen ba ene aaşa bol, olkoosçon bykenii kubiiin medelde yniee, zize mal ba şubuu olko arga tai bygeed, kolkoos, kolkoosçonii ba ømçiin azaltanaas mal azaliigi şiidke- ke jabadalda aza akuin idebki keçeel delgeryylke, ørgøn çadabariigi økø kødøø azaliin dyrimiigi zigşyyritei- geer ebdesen baina.

Tariaa ba makaar naimaa kiike tukai namiin syyliin togtool bolbol, kolkoosiin naimaani byke salbarinuud- ta bata suuri tabina. Kolkoosiin nai- maa bol, ediin ergiltiigi tyrgedkeke, kolkoosuudiigi aza akuin ba emkid- keliin talaar bekizyylke çukala zeb- seg bolno. Namiin T K-d øøriingøø øngøregçø ziliin ogtaabariin plee- nym deere kolkoosiin naimaanii tu- kailakadaa iime udka çanariigi egø- søn baina.

A K Z ba T K-iin mal beledkel tu- kaida gargasan togtool bol doodo şatiin namiin emkinyydiin urda ton jike kariuucalgatai ba mal beledke- liin tøsøbiigi 100 kubi ilyybçelen gyicedkekees gadna kolkoosiin ba ømçiin azalta ygiitei dunda çadaltanii mal beledkeliin tøsøbiigi bagadkasan jabadal bol, maliin beledkeliigi ton sainaar emkiteigeer gyicedkekiin ar- ga olgono. Kolkoos, kolkoosiin ge- şyyd ba azalçan aradiin dunda ør- gøør oilguulaka ton çukala asuudal baina, mal beledkeliin tøsøbiigi cag bolzortoni emkiteigeer gyicedkeze çadabal, mal makiigi aralzaka jaba- dalda zokiko cøløø labtai oldono gekiin kamta A K Z ba T K mal beledkeliin tukaida gargasan togtoo- liigi tarilgiin ba bişe azaliin brigaa- danuud, ekeneriin cuglaan ba kødøø azalçadiin dunda ørgøør tanilcuulka ba mal azaliigi tuiliin erçemteigeer køgzyylkiin tula kolkoosuud, kolkoo- siin geşyyd ba ømçiin azaltai ygiitei dunda çadaltan idebkiteigeer oroldo- ko uçartai geze nebterelgiin kødøl- møriiigi saitar jabuulka josotoi.

Ene şiidkeberiigi kødøøgiin niite ørgøn azalçanda tyrgeer ba todor- koigoor kyrgeke jabadal bolbol, mal azaliigi jikedkekede tusalakaas gad- na tarilgiin teempiig- kurdadkaka, mal azalda tezeeliin bata suuri tabika kø- dølmøriiigi jikedkene.

Sovkoosiin udka çanar ulam jike- deze baina. Sovkoosuudiin mal tu- şaaka tøsøb 238 toono kyrtele jike bolbo (øngøregçø zilde sovkoosuud 90 toono tuşaasan baina).

Namiin damzag ygii jikeken kyce- nii açaar sovkoosuudta okorkon ca- giin kugacaa dotor nileed ygii olon mal cugluulza maliin azaliin ulasiin jikeken azal baiguulza çadazai. Ma- laar gyiceldyylke yjeni jørønkiidøø dyyrgesen ba maliin ergiltiin zokim- zotoi yje bolon mal azaliin sovkoo- suudiin aşag olzoniini jikedke yje jirezei. Nam ba zasagiin sovkoosuu- diin mal tuşaaka tøsøbiigi jikedkesen şiidkeberiigi kamtaraluudiin ba gazar tariaalangiin emkinyydiin kødølmøri- çød bol tonçi çukalaar ba kariuucal- gataigaar mederemzenee abka josotoi.

Ene şiidkeberi bol, mal azaliin sovkoosuudiin salgar emki ygii bai- daltai temecekiigi ecesteni kyrgekiin zorilgo tabina.

Maazaliin sovkoosuud bolbol, zi- şee yzyylke azal baika josotoi. Sov- koosiin namiin emkinyyd bol, soca- liis mal azaliin aşag olziigi deegşe- lyylke, byrziitenii kelbereliin garka jabadaltai temeceke kereg baina. AKZ- iin ba TK-iin şiidkeberiigi kødølmø- riçøn bykende kyrgeke, socaliis jose- nii azaliigi ørgøør delgeryylke niitii- gi tøsøbøø gyicedkekiin tula emkilke josotoi. Sovkoosuudta tarilgiin kam- paaniigi sainaar øngørgøkø, oroonii kampaaniigi zøbøør emkilke, siloo- siin teløø temeceke, malaa sainaar karaka, tyynii bilçeeride jabakadani sainaar kariuulka jabadaluudiigi toi- ruulan namiin emki niite—nebtereliin kødølmøriigi jabuulka josotoi.

AKZ-iin ba TK-iin mal beledkeliin ba makaar naimaa kiike tukai şiid- keberi bol namiin emkiin sanal bo- domziigi kanduuulka josotoi. Odoo makaar kangaka jabadal bolbol, mal beledkeliin tøbløsøn tøsøbiin josoor keçeneen beledkesenees gagcakan kidkegdeke bişe, kari kolkoosuud, iolkoosçon, ømçiin azaltan mal ma- kaanii edeer delgyyr, bazaarta, kol- koosiin laavkaar damzuulza naimaa kiike tukai şiidkeberiigi øngørgøkø jabadaliigi bodoto deereni kangasa- naas basa dulduidana. Ene byken bol, øørøø bytekiin josoor gyiced- keze jaaçi bolko ygii baina.

Butacokigdoson niudargaçuudaas —mal azaliin probleemiigi şiidkeke jabadalda saad kiike ba kolkoosuu- diigi butargaka gesen oroldolgotoi şuud temecekiigi erene.

AKZ-iin ba TK-iin togtooliin ulas tøriin gynzegyi udkiigi ba aza aku- in udka çanariigi medekeçi ygii ba medekiigi oroldokiigi kysedeg ygii oportuniistanuudta buta cokitolo ka- riuu—cokico økiigi erene. Odoo ton ajuultai bolko baruunii ajuuliigi em- kees cokikiin kamta mal azaliin prob- leemiigi şiidkeke jabadalda „zyynii" zakiraan ba nuglaantai temeceke ja- badaliigi suladuulka ygii josotoi.

Kødøø azaliin arteeliigi bekizyylze, kolkoosiin baiguulgiin ene janza tølebiin byke çadabariigi keregleze, kolkoosçonii aza akuin yyskel ke- çeeliigi deegşelyylze, nam bol, kojor dugaar taban zilde angi ygii soca- llis bølgømiigi byteemzeteigeer bai- guulka jabadalda naidan jabaza jabana.

(„Tøbiin praavdaas")

Mal beledkeliin tøsøb ba kolkoosuud, kolkoosçon, ømçiin azaltanaaş makanii naimaa kiike tukai.

S S S R-iin A K Z-iin ba B K (b) Namiin T K-iin togtool

SSSR-iin A K Z-iin ba B K (B) N miin T. K-iin togtookoni:

1. Kolkoos ba kolkoosçon bolon ømçiin azaltanii 1932 onii yidesen 3 kvaartaliin ulasiin mal beledkeliin tøsøbiigi dakin korooko tyyniigi enyynii urida jabuulagdaza baisan 414000 toono tøsøbiin orondo 816 toono amidyi maliin kemzeegeer tog- tooko. Enyyntei negen kamta sov- koosuudiin maliin tuşaalgiigi 1931 ondo bodoto deerei tuşaasan 9000 toono amidui maliin kemzeegiin orondo (engiin delgyyrte gargakaas gadana) 138000 toono kyrtel nemeke.

2. Enyyntei zokilduulan: 1932 onii 3 kvaartal dotoroo kolkoos, kolkoo- sçon, ømçiin azaltanii mal beledkeliin tøsøbiigi enyynii dooroki toogiin jo- soor kubaaka: Koito-kizaarta enyynii urida jabuulagdaza baisan 7400 too- no tøsøbiin orondo 6000 toono. Kareeliin ASSR-670 ton. orondo 500 toono Leeningraadiin mozo-22060 ton. orondo 15000 toono Baruun mozo-57100 ton. orondo 38000 ton. Moskvaagiin mozo-25000 ton. oron- do 20050 ton. Ivaanoviin aza yiled- beriin mozo-15500 orondo 12000 t. Niizigoorodiin kizaar 45820 tonniin orondo 40000 ton. Uraalii mozo-59700 ton. orondo 37000 t. Başkiriin ASSR —41600 orondo 17000 toon. Tataa- riin ASSR—9800 t. orondo 7000 t. Dunda—Voolgiin kizaar 52500 oron- do 21000 t. Tøbiin kara şoroito ki- zaar—33300 t. orondo 20000 t. Doo- do—Voolgiin kizaar—84000 t. oron- do 26000 t. Ara kabkaasiin (Dagis taantai kamta) kizaar—100309 t. oron- do 44500 t. Kriimiin ASSR—3500 orondo 3000 t. Kazaagiin ASSR— 255500 t. orondo 56000 t. Krigiiziin ASSR—46400 t. orondo 24000 t. Ba- ruun Sibiiri—108000 t. orondo 45000 t. Zyyn Sibiiri kizaar (Buriaad—Mon- gol ASSR-tei kamta) 92500 t. orondo 35000 t. Jakuutiin ASSR—5700 oron- do 4000 t. Alas Dorono kizaar— 12700 t. orondo 5000 t. YSSR— 181200 t. orondo 130000 t. BSSR— 45100 t. orondo 38000 t. ZSSR— 38300 t. orondo 28000 t. Dunda— Aazi—74600 orondo 45000 toono.

Sovkoosuudiin mal beledkeliin tø- søbiigi (gadaaşaa kudaldakaasani gadana) enyynii dooroki salbarinuud- ta kubaaka: Svinovood—48 mingan toono. Skotovood—30 mingan toono. Ovcevood—33 mingan toono. Sojuuz saakar—9 mingan toono. Negedel— 10 mingan toono, bişe sovkoosuud 7 mingan toono.

Møn sovkoosuudiin mal beledke- liin tøsøbiigi enyynii dooroki josoor kubaaka: Ykrajiina—37,5 mingan too- no, Ara—Kabkaas—13,8 mingan too- no, Kara Şoroitoi tøbiin mozi—11,9 ming. toono, Doodo—Voolgo—11,2 mingan toono, Dunda Voolgo—8,5 mingan toono, Kazaagiin ASSR—20,5 mingan toono, Baruun Sibiir kizaar —13,31 mingan toono, Zyyn—Sibiiri kizaar—(tooni geegdebe), Kirgiiziin ASSR—5,75 mingan toono, Kriimiin ASSR—10,27 mingan toono, ADK— 10,71 mingan toono, Uraaliin mozo —4,10 mingan toono, Başkiiriin A S S R—2,10 mingan toono, Tataa- riin ASSR—1 mingan toono ZSSR— 1,1 mingan toono, Dunda—Aazi— 4,5 mingan toono.

K-Agiin somon dotor mal beledkel erçemtei dyyrebe

Aga. Koito—Agiin somon dotor mal beledkel bolşoviig josoor dyyre- be. Kamta tus beledkelde uruulka josotoi malni: yker 1706 tologoi— 12806 ba konidni 1076 tologoi— 365,64 ceentn. baisan baina.

Tiin øngøregçø aprleeliin 1-nii medeegeer uruulaad baisan malni yker 1851 tologoi—4257.30 ceentnir ba konin 1030 tologoi—365,25 ceentn. baina. Kamta ziiingee tøsøbiigi 32,2% ilyybçelen dyyrgesen baina.

Enyynees zişee abça, oirokon cag dotor 100% dyyrgekiigi geegdeze jabagçad oroldoko josotoi.

B. Samdanii.

Kabariin tarilgiin çanar teempe kojoriin teløø temeceke

Tarilgiin kurdabçalaliigi tyrgedkeke

Tarilgiin medee

Øngørsøn zilde 4341,1ga	Main 15-nii eder	Ene zilde 24,538,0 ga

(Gaz. Tar. Ar. Kom. medeegeer)

№	Aimaguud	tariaad baisani geegtereer: Kolkoos	Ømçe	Sovkoos Kopkoos	Kamta	% %
1	Bookonii	267,0	—	—	267,0	0,8
2	Deede—Ydiin	3786,0	793,0	50,0	4729,0	7,9
3	Jaruuniin	657,0	137,0	—	794,0	16,2
4	Zakaaminii	1219,0	144,0	—	1363,0	19,8
5	Kabaanii	793,0	17,0	—	810,0	3,5
6	Kiaagtiin	377,0	2,0	—	379,0	0,7
7	Mukar—Şiberiin	926,0	33,0	—	859,0	2,1
8	Selengiin	5984,0	26,0	—	6010,0	16,1
9	Koriiin	5359,0	417,0	—	5776,0	29,3
19	E—Bulagadiin	3221,0	230;0	—	3451,0	13;3
	Kamta	22689,0	1769,0	50,0	24,538	6,4
	Manai medeegeer	26,102,0	2092.0	84,0	28,278	

TEMDEGLEL: Aga, Alair, Bargazan, Tynken, Baunta ba koito Baigaliin aimaguudaas odoo kyrtel medee abtaa edii baina.

Tarilgiin zamaas saad todkor bolko zyilyydiigi şuud zailuulka

(Manai tuskai biçegçees telegraamuar abtaba).

Selengiin aimag. Mai sariin 16 eder tus aimag dotor, kolkoosuud— 7200 ga (tøsøbiingøø 18%), ømçiin azaltan 180 ga (tøs. 4,5%), tyynees katuu daabaritan 10 ga, kamta 7380 tarigdaad baina. Aimagiin tøsøb 22% gyicedkegdebe. Enyynees MTS nuud 21% tøsøbøø gyicedkeze.

Tus aimagiin „Ulaan kileçe" geze arteeli bolbol paaskiin (ulaan øndøgønii) sain ødøryydiin yjede engiin delgyyr deere 400 pyyd yrisenii şiniice abaaçaza kudaldasan baina. Møn paaskiin yjede „Bajan kusan" geze arteeliinkid arkidaza 3 eder demii geesen azai.

Tus aimag dotorki koninii sovkoosiin udaridagçad bol tarilgiin jabadalda ton sula kandaza, kolkoosuudaas tusalamza kylieeze syylde çiregden jabaza Tamçiin ba Borgoin somonuuda tatilgiin çanar ton muu jabaza baina.

Jøreegiin somon bolbol main 9-nii eder byke tøsøbøø 70% gyicedkesenii tula Ulaan sambarta oruulagdaza Deede Toriiin somon ene bolzorto negeç ga tariaa edii baisanii tula kara sambarta kadagdaba.

Garmiin.

Deede-Yde tarilgiin teempe kurdadkagtii

Doodo jikiinkintei zergeçegtii!

Byke aimag dotor 16,4 tariba Doodo Ilkiin somon 82 gyicedkebe.

(Main 14 nii medeegeer)

Deede-Ydiin aimag dotor mønøø zilde tarika tøsøbni kamta 51051,29 ga baina. Enyynees odoo main 14 kyrtel tariaad baisani 8408,12 ga bolno. Tarilga erkilsenees koişo odoo kori garan konog øngørsøn bolboç tøsøbni araikan 16,4% dyyreed baikadaa ton udaan teempeer jabaza baisaniigi ileryylne.

Caaşadaa iime tempeer tarilgiigi jaabaç jabuulza bolko ygii, darui tyrgen şuud kubilalta kiike keregtei azai. Basa Deede Ygiin aimag dotor sain zişee abamaar somonuud bii şuu. Doodo Ilkiiin somon bolbol tøsøbøø 82% gyicedkesen baina.

Kolkoosuudni 21,9% gyicedkesen ømçiin azaltan 6,5% gyicedkesen baina. Enyyn deerees medekede ømçiin azaltan bol byriç jike zigşyyriteigeer kozomdozo jabasaniigi gerçelne. Katuu daabaritan araikan 53,25 ga tarisan baina. Iime deerees Deede-Ydiin aimag bolbol Ilangujaa ømçiin azaltanda zokiko ankaral tabiaa ygii ba katuu daabaritaniigi suladkasani ilerkei azai.

Tarisan tariaanii tørøl tørøløør ilgaza yzebel: jaarica 7073,57 ga, şiniice 12134,8 ga tarigdasan baina. Deede-Ydiin aimag darui kurdan şuud kubilalta erke bişe kiike josotoi.

Derestein kolkoosuudaas zişee abagtii

Selenge. Derestiin somon dotor odoo kabariin bolşoviigiin gurbadugaar kabariin tarilga erçemtei jabaza baina. Main 10-nii eder kyrtele tus somonii kolkoosuud ba ømçiin azaltanii eldeb tørøliin tariaa tarisaniini: kolkoosuud 345,61 gaa., ømçiin azalçad 13 gaa. ba bykii somon dotor kamta 358,61 gaa. juu, ali 34,5% tøsøbiin josoor dyyrgesen baina.

Kolkoosuudni tarilgadaa jabaza baika zuura, erdem ygiigi usadkakiin tula, brigaada bykende ulaan bulanuudiigi emkidkesen ba kaniin soniniigi møn brigaada bykende gargadag bolon yiledberiiin zøbløøndø kødøøgiin şudarguiçuud kødølmøriiini çanariin ba toogiin talaar saizaruulkiin tula kabaadasan baina.

Gadna kiike noormiigi ton tegşeer kubaasan ba azalta ødøryydni møn todoor temdeglegdedeg baina. Tiin brigaadanuudni koorondoo socaliis møriicøøgiin josoor jabazai.

Yldeze jabagçad enyynees zişee abagtii.

S. Ş

Socaliis mal azaliigi køgzyylke jaBadaliigi suladuulza Bolko ygii

KIAAGTA. Socaliis mal azaliigi køgzyylke ba „baalaltiin josoor kamtadkaka" tukai B K (b) namiin maarta 4-nii, Z. S. B K (b) namiin maarta 26-nii ba B. M. moziin B K (b) namiin apreeli 11-nii togtooluudiigi kycendeni oruulkiin tukai nam, ebleliin kuraluud ba kolkoosuudiin kuraluud deere kelceze B. M. yndesen ulaan surgagçadiigi beledkeke ba orosiin surgagçadiigi beledkeke surguulinuudaas tuskai brigaadanuud gargagdasan baina. Ene kødølmøriigi kabariin tarilgiin kampaanitai zergeşyylen jabuulka. Odoo yjede aimag dotor mal azaliigi køgzyylke ba emkidken jabuulka tukai juu kiigdeze baina gebel: kolkoos bykende mal azaliin tukai tuskai brigaadanuud baiguulagdaza, brigaada bykendeni tuşaagdaza øgtøsøn baina.

Mal azaliigi erkilkiin komsomooliin tuskai dobtolgoto ştaab baiguulagdaza, Şara goliin kamtiin azaliin komsomoolçuud bol mal azaliigi øøsødiingøø kariuucalga deere daan abça, eberte mal ba gakain azaliigi erçemtei sainaar tabisan baina. mal azaliin feermanuudta narai maliigi køgzøøn bolbosoruulka tukai socaliis møriicøø baiguulagdaza baina.

Dutuu dunda jabadaluud bolbol: mal azaliigi sainaar keregleke ygii, maliigi bolbol baalaltiin josoor kamtalka jabadaluud ali olon yzegdesen (S—Karijaasta. Usan, Ara—Kereete). Odoo bolkodo B K (b) Namiin togtooliigi kazailgan, maliin azaliin feermenuudaas malaa gederge bucaan ømçiin azalda oruulka jabadaluud yzegdedeg baina (S-Karijaasta). Enyyn tukai aimagiin gazariin tasag bol juu çigi medee ygii suuka jum. Enyyniigi usadkaka ba namiin togtooliigi oilguulkiin tukai brigaada gargagdasan baina.

Mal azaliigi saizaruulkiin tuka somon byride juu kiigdeze baisain tukai aimagiin gazar tariaalangiin tasagiin mal azaliigi erkilke keltesni bykii kødølmøriøø sain medene ygii, dyngiigini gargal ygii amarkan suuna gebe çigi, kødøø 8 somonuudta maliigi saizaruulka, tøliigini sainaar tezeeke tukai kødølmørinyyd kiigdesen baina. Tiigebe çigi juu bolson ba kiisenii medee ygii. Aimag dotor sain yylteriin kuca, buka, azarga dutamag. Aimag dotoroo keden gyy geşkyylke ba buka tabika oronuud baiguulagdasanii medee ygii. Enyyniigi medeke josotoi kynees asuukada margaaşa edør medeke bi geseerle cagaa nøgçøønø. Sain yylteriin buka, kuca, azargada idyylke kool beledkegdee edii.

Ene mete socaliis mal azaliigi køgzøøkø ba emkidkeze jabadalda bøørønkiigøør kandagçadiigi buta cokizo, B K (b) namiin togtooliigi kazailgan, buruugaar nomnogço angiiin daisan ba tereenii kani bolko eldeb oportuniisamtai eris temeceke kereg møn baisani ilete biizaa.

D. Z.

Utaata-Dalakain somon mal beledkeliin tøsøbiigi ilyybçelen gyicedkebe

Zakaamin. Utaata—Dalakain somonii odoo 32-onii mal beledkeliin tøsøb kolkoosuud ba ømçiin azaltadta kamta 965 tologoi baisan. Tiin odoo tuşaagaad baisaniini 981 tologoi baina.

Bize somonuud enyynees zişee abagtii.

Kara gerøøsøn.

Sonoskol.

1932 onii Main 25-nii edør Deede Yde kotodo komsomol zaluuçuudiin ebleliin Buriaad Mongol Moziin Komiteediin **VIII dugaar Konfereence** bolkoor zarlagdaba.

Zeвleke keregyyd:

1. Buriaad ulas dotoroo socaliis baiguulalta ba nam komsomooliin emkinyydiin zorilgo tukai (iledkel Jirbaanov)
2. Komsomooliin Kizaariin komiteediin iledkel (Korotiaajiv)
3. Komsomooliin moziin komiteediin tobçoonii toocooto iledkel (Dogdomee)
4. Mal azaliigi køgzyylke tukai komsomooliin zorilgo (iledkel Çimediin)
5. Moziin komiteed, şalgaka komiisa, Byke kolboonii ba Kizaariiin kuralda oçoko tøløølegçødiin sunguuli.

B.-M. Mozkoomiin sekritaar Dogdomee.

Impreliistanariin şine provokaaca sandaran unazai

Zөblөltө ulasiigi esersegyyceke şine provokaaca

Orosiin cagaantan Paavel Gorgylov gegçees buuduulsan ykesen francuus ulasiin prezideente Dyymeriin ykel bol Pariiza kotodo beki bairazasan orosiin cagaantanii karankii orondo jabuulagdaza baisan jabuulganuudiin kalkabçiigi neebe.

Cagaantanii deeremçeniigi ulaan ceregees butacokison ba tedeniigi kolbooto ulasiin gazaraas kөөsөnөөs koişo өngөrsөn 10—12 ziliin kugaacaada Pariiza koto bol zugdasan pomeeçeguud, fabrikaantanuud, zavoodçonguud, kaanii nojod ba cagaan oficeeruud geke zerge zөblөltө zasagiin kamag daisanguudiin ştaabbairani bolzo baisan baina. Imperaliis Fraanca mete, cagaantanii tiime kyndetei baidaltai suuza baiga bişe nege ondoo oron delekei deere ygii bololtoi. Fraancuuziin ceregiin zakirgaan gazaruudtai ajaar jөrөnkii ştaab kyrtele kolbootoi cagaantanii ceregiin emkinyyd Pariiza kotodo ile togtood baidag baina. Mөn ende tedenii ceregiin surguulinuud ba akadeeminuud baina. Basa ende zөblөltө ulasta esergyy gydkelgenyydiin sabakçanuud tomogdono. Zөblөltө ulasta esergyy ali eldeb provokaacanuud ende zokioogdodog ba endees zaabarilagdadag baina.

Francuusiin byrziiten bol orosiin cagaantaniigi ilangajaa kyndeteigeer kylieesen ba tedkeze baisan ba odooçi tere kebeeree baina. Fraancada cagaantan bol gertee baisan mete teniger baidag. Tede bol Fraancada өөsөdiingөө soninuud, keblel, ulas tөriin emki baiguulganuud, cengelgiin oronuud metiigi baiguulza, gyiced өrgөnөөr suurizaba. Jamarçi provokaaca kiikees cukaril ygii zөblөltө zasagta koro kiikiin tula byke kyçee gargagça deeremçe provokaataruudiigi Francuusiin zasagiin gazar bol өөsөdiingөө gazar deere kamgaalan bailgana. Paavel Gorgylov gegçiin buudalga bol fraanca ba zөblөltө ulas kojoriin koorondoki karilcaagi berkedyylkiin tula Dyymeriigi alakaasçi cukariaa ygii cagaantanii keçeneen өrgөnөөr zorgoondoo orozo buzagairsaniigi maşa sainaar gereçelne:

Orosiin zugdasan cagaan deeremçediin tukaida jabuulza baisan bodolgiingoo tula francuusiin byrziiten bol өөsөdiingөө prezideentiin tologoigoor kariuucan tөlөbө. „Gaavas" geze aagenstviin medeecelgiin josoor aluuri kiiseniigee şaltagaaniigi alagçiin niuul ygii ile keleze baikada, zokiko gazaruud bol zokiko bodomzonuudiigi gargaka josotoi mete baigaasan. „Bi bol Fraanca ba SSSR kojoriin koorondo arcaa gargakiigi kysesen bi" geze Gorgylov bol kinaltada abtasaniigaa udaa kelesen baina. Gebeçi, orosiin cagaanii zugdagçadiin tukaida jabuulza baigaa bodolgoo kubilgakiin çukala tukai tobçolol gargakiigi francuusiin imperaliisma ese kysene, uçarani, interveenciin tөsөbyydte cagaantanii deeremçedte keterkei jike yyrge өgtөsөn baina.

Fraanca ba SSSR kojoriin koorondo arcaa gargaka zorilgiin ulamaas iime jabadal kiisen bi geze alagçiin ceke kelesen ygede deeree ortoson karuulçad bol Gorgylov bol ukaa muutai kyn baiba gesen yge taraaka zabdalga kiisen baina. Gebeçi, kudalani ton ile baisan deerees ene yge bol gologdon orkigdasan azai. Iimees „Gorgylov... bol kominteerniin aagenta baiba" gesen basa ondoo yge jabuulagdabal.

Iime sonostoo ygii muukai nobçoos cugaran garkiin tuilda kyresen francuuziin karuulçadta keçeneen tөbөgtei baisaniigi bidener sain oilgono. Gebeçi, francuusiin byrziitenii zygees orosiin cagaantaniigi jaabaçi kamgaalka çukala baisan uçar bolko ene byke oroldolgonuudiin jamar zorilgotoigi bidener basa oilgono. Iime uçaraas Gaavas aagenstvaas tunkaglagdasan dotoodiin keregiin ministeerstviin provokaaciin medeecelge altan delekei deere garsan baina şuu.

Basa өnөөkile „Gaavas" geze aagenstvaas tunkaglagdasan alagçiin gemee ileşelen kelesenii tukai ene medeecelgiin çimee ygii baikani ton zigtei. Poliiciin kykiryy tunkaglalga ba gemte jabadaliin tukai biçesen debteriin zuramaar zokioogdoson dotoodiin keregiin ministeerstviin medeecelge bolbol alagçiin gemee ileşelen keleseniigi byryyldyylen, ene byke keregiigi ton ondoo bolgon kubilgaka zabdalga yzyylne. Gorgylov bol „Byke orosiin tariaaçan-aradiin şine bolşoviig şinzetei nam" togtooson juma geze medeecelge kelene. Dotoodiin keregiigi erkilke ministeerstve bol өөriingөө taraasan ygiigi batalkiin tula Gorgyloviin biçesen debter ba ene debteriin gadar deereki kasuur modonii deere kojor kazuur ba kynii tologoigi zurasan „şine bolşoviigiin temdeg" kojoriigi barimta bolgon tyşegleke zabdalga gargana.

„Şine bolşoviisma" gedeg jamar udkatai yge baisaniigi tailbarilkiigi francuusiin karuulçadiin kubida өgөjaa. Gebeçi, francuusiin dotoodiin keregiigi erkilke ministeerstviin bataldag josoor „şine bolşoviisma" gedegiin Gorgyloviin biçesen debter dotor biçegdesen tula yyniigi todorkoilko çukala baina.

Gorgyloviin gar tabilgataigaar keblegdesen debter bolbol „nogoontcnii byke orosiin tariaaçan aradiin namiin" prograama geze neretei baina. Ene „prograama" bol francuusiin dotoodiin keregiin ministeerstviin byke taraasan ygenyydiigi batalka ygii, karin buruudkaka barimta bolkoni sezeg ygii, uçarani bol tere bol Dyymeriigi alagça bol kubiskaliigi josotoi esergyycegçe ba zөblөltө zasagiin eblereşe ygii daisan mөn geze ilerkiilne.

Gorgylov bol „bөlөg deeremçed", „zөblөltө—ziidiin zasag" geze өөriingөө prograama dotor zөblөltө zasagiigi nerelze, „byke komuniistanariigi duusan alagtii" „byke zasagaa orosiin nam ygii zөblөlyydte өgөgtii" „Komuniistanar ygii bolog" geze byke unşagçadiigi urisan baina. (12 dugaar niuur). Gorgylov bol өөriingөө prograamiin 5 dugaar niuurta zөblөltө zasagiigi unagaakiigi ba ulaan ceregte urbakiigi urina.

Francuuziin dotoodiin keregiin miniisterstviin sanakada, Gorgylov bol tyynii aagentani geze baisan Kominteernees saişaagdasan „şine bolşoviigiin" prograama bol iime udkatai baibal, kerbee francuusiin byrziiten bol interveenciin zagsaaliin byke karankii kyçiigi iime argaar SSSR-te dobtoluulan oruulka geze zabdalgata baibal ulasiingaa prezideentiigi cagaantanii somonoos abarça çadaa ygii nojon Maio (Fraanciin dotoodiin keregiin miniister) bol өөriingөө daasan alban gazariigi urid duuldaa ygii tөbөgtө oruulka geze ertees keleze bolno.

Francuuziin ulasdaki emki zuramiigi kamagaalagçadiin alalgiin bodoto udka ba tyyniigi yyskegçediigi ileşeryylke bişe ondoo tөrөliin uçaruudta sanalaa tabibalani zokikoson. Interveentenyydiin daaltanuudiigi gyicedkegçe zөblөltө ulasta esergyy provokaatarnuudiin kolbooto ulastai kede keden arcaanuudiigi gargakiin tula gadaadiin ulasiin jike tuşaaltaniigi korloko şugam barimtalsani sezeg ygii. Ene talaas bodokodo, ynge ba fraagca byriin cagaantanii dunda ene metiin terooriin korlolgonuudiigi tuskai çanartai kereg geze yzeze baisani ton ilete.

Germaaniiin Moskvaadaki elçenii gazariin zөblөkө tyşemei Fon Tvardoovski gegçiigi Şteerne gegçe alaka zabdalga kiize, alaza ese çadasanaas koişo cagaantan bol koişodoo terooriin jabuulganuudiigi kiikiin beledkel kiize ekilsen baina. Cagaantan bol caaşada emkidkekiigi tedeniigi uriza baisan. Pariizada keblegdeze baigaa soninuudta ba basa cagaantanii teroorçon Şteerniin duraskalda Pariizada emkidkegdesen josolol deere yge kelegçed bol SSSR ba busa oronuud kojoriin koorondo karilcaagi tasalkiin tula zөblөltө zasagtai temeceke temeceliin şine meeted bolko gadaadiin ulasuudiin deede tuşaaltaniigi korloko jabadalda ile urisan baina.

„Şteerniin buudalga sonostobo, tere bol dakin dabtagdana.... Şteerniin buudalga bol jaabaçi syyl bişe karin ekin mөn" geze Fraancadaki orosiin cagaantani „Vozrozdeeni" geze sonindo Şteerniin korlolgo mete korlolgonuud koişodoo bolno gesen udkataigaar biçesen baina.

Keerenski bol „Dni" geze өөriingөө sedkelde Şteerniin korlolgiin tukaida keden zyilyydiigi biçebe.

„Aradiin erkiigi kamgaalka keregiin tөlөө sain duraar bejee өgçө terrooriin jabuulga kiisenii sain uçar bidenii өmөnө tokiooldood baina. Şteeren ykebe.... demii bişe. Şteeren gancaaraa bişe. Odoo yjede ganca negen kynyydiigi alaka terrooriin өrgөliin dylen mandaza baina" geze Keerenski bol caaşadaa terrooriin jabuulganuudiigi өrgөlzөlkө keregte ileer uriza dursagdagça zyilyydiingee negende („Dni" gedegiin 153 dugaarta) biçene.

Terrooriin jabuulganuudiigi kiike tukai iime ile uriaal kolbooto ulasiigi tasaralta ygii gydken kardaka jabadaluud ba Fraancada cagaantanii ogto keceelte ygii baika—ede bol odoo Francuus ulasiin prezideentiigi alagça zөblөltө ulasta esergyy provokaatarnuudiin emkidkedeg terooriin korlolgonuudiin bii boldog baidal mөn.

Nojon Maio bolbol bodoto Pariizada ba francuuziin byrziiten ba tyynii өөriini daasan alban gazariin tuskai tedkemze yzyylze baisan ba odooçi tedkemze yzyylze baigaa kynyydiingee dunda main 6-nii өdөr bolson korlolgiigi tukiragçad ba ynekeer yyskegçediigi biderebeleni zokino.

(Praavda soninoos)

[illegible]

Tardijeegiin kuuralta ileşeryylegdebe

Pariiza, 13 (T). „Zasagiin gazar kuuraba, prezideentiigi cagaantanii kyn alaba" gesen garşagtai tuskai soniniigi „Jumaniite" sonin gargaba. „Tardijee gegçiin kuuralta ileşeryylegdebe" gesen garşagtai zyilde soninii biçekeni:

„Dotoodiin keregiin ministeerstve bol Gorgyloviin jabuulga deerees kylee aldasan cagaantaniigi kamgaalza, komuniis nam ba kominteerne kojorto koorlozo, ton muukai josoor niitiin sanaliigi samaaruulka geze zabdana. Ulas tөriin tobçoo bol niitiin sanaliigi SSSR-iigi ba basa Kominteerniigi esergyycyylen tabika jabadalda zoriuulagdasan dotoodiin keregiin ministeerstviin jabuulgiigi kөdөlmөriçөn olon tөmөnii өmөnө işyyrite kudal mөn geze tunkaglana.

Dotoodiin keregiin ministeerstviin medeecelge bol—cөm kuurmag, Aluuri ba alagça kojoriin zөblөltө ulas ba bolşoviig josondo esergyy şinzeteigi todoruulsan өnөөkile mөşkөbөrinyydiin byke soninuudiin tolilzo baikatai kamta alagçiin өgsөn mөşkөbөrinyydiigi kudalaar tunkaglaba geze Tardijee bol Jumaniite soniniigi gemnene. Alagça bol olon sonindo biçegçediin kazuuda mөşkөbөriөө өgsөn aad, alagçiin өgsөn mөşkөbөriin olon ulasiin koorondiin udkatai bolkodoni tede sonindo biçegçed zailuulagdasan baina.

Ministeersva bol cagaantan deeremçen Gorgylov bol „şine josonii bolşoviig" mөn gekede zoriuuta kuurana. Ene yge bol komuniis nam ba SSSR kojoriigi ton kudalaar gemnekees ondoo bişe jamarçi udka ygii.

Şine bolşoviisma bol gancala yyniigi kysegçe Tardijee gegçiin sedkeldeni bii. Gorgylov bol өөriingөө ygiin josoor Deniikin Vraangel kojoriin oficeer jabasan, 1919-ondo kiliin caana zugdan oçoson, 1930 ondo Praaga kotodo faşiistanariin bөlөg baiguulsan ba SSSR-iigi esergyyceke cereg tokioolduulkiigi zydkeze jabasan kyn baina. Tere bol Paavel Brede geze niuuca neretei kubiskalda esergyy zokioolço mөn. Gadana, orosiin monarkiis kolboogiin udaridagça stryvee ba Fraancadaki orosiin cagaan emigraantanariin kolboogiin tyryylegçe Zagoorski kojoriin zygees absan saişaaltai baina. Tere bol basa cagaantanii busa kynyydtei kolbootoi baisan ba Fraancada baikada gancala zasagiin zygees tusalagdan jabuulga kiike argatai baisan azai.

Zasagiin gazar bol cagaantaniigi cөlөkө gesen komuniis namiin duradkaliigi kezee bykende buruuçaaza baisan, uçarani, cagaantan bol kerbee interveenciin tokiooldobol zebseg bolko josotoi baisan geze sonin biçene. Syylde sonin bol byke cagaantanuudiigi kөөkiigi erike, imperaliis dainii ajuuliigi esergyycen temeceke ba komuniistanariigi songokiin tula duugaa өkө jabadalda uriaa kiine.

Gorgylov bol komuniis namiin geşyyn geze tunkaglalga bol SSSR-iigi esergyyceke zorilgotoi kereg mөn.

Pariiza 14 (T). „Gaavas" geze ageenstviin medeecekeni: kuuliiin gazariin tobçololgiin josoor Gorgylov bol 1927 ondo oros oron jireze Kybaani geze gazariin Maikovski ookryygiin elyyriigi sakika tasagta Çylkoov geze obogtoi kyn bolood kөdөlmөrilzө baisan baina. Tere bol ene yjede komuniis yyriin geşyyn baisan. Ynii udaa tere bol Çeekoslovaaki jireze zasagiin gazaruudta өөriingөө komuniis namiin bileed yzyylsen baina. Ene jabasaniigaa syyleer tere bol 29—30 kyrtele Praaga kotodo baiza byke orosiin tariaaçan aradiin namiigi baiguulka zabdalga gargasan azai.

Azaglalta: Gorgylov bol 1927 ondo SSSR-te jiresen ba tere bol komuniis yyriin geşyyn baisan geze kuuliiigi bariza baigçad bodono gesen medeecelge bol ulas tөriin aralzaa kiike zorilgoor sanaanaas absan zyilyyd mөn. Kolbooto ulasiin uridiin daisan deerees buuduulagdan aluulka josotoi baisan Gorgylov bol 1927 ondo SSSR jiresen ygii ba basa Kybaanda alba kiike ba SSSR-iin kaanaçi komuniis yyriin geşyyn bolzo çadaka ygii baisan. Byrziirenii poliicoos kiigdedeg kuurmag bişe, karin ynekeer geşyynii bileedyyd bol gancala BK(b) Namiin idebkitei geşyydte өgtөdөg juma, geketei kamta tere bol gancata bişe, karin namda abtagça kyniigi saitar şalgaka 6 saraas 2 zil kyrtele bolzortoi kandidaadiin staaz өngөrsөnii syyleer өgtөdөg baina.

Japoontonii imperaliismiin şinө aaşanuud

Japoonton tөmөr zamiigi buliaaba

Şankai 16 (T). „Çaina Press" soninii medeecekeni: Japoonton bol zamiin jabadaliigi ali bolko argaar saatuulka ba Manzuuriin urida tөmөr zam teişe açaanuudiigi abaaçakiigi oroldono geze Beipen-Mygdenii tөmөr zamiin tuşaaltan gomodono. Japoonii ceregiikin bol zamiin koitotaliigi buliaan ezelbe Şankai Mygden kojoriin koorondoki dөrbөn gazaruudta kynii suuza jabaka poojezdenyydiin jabadaluud japoontonoos kinagdaza baina. Byke deede şatiin tuşaaluudiigi japoonuud daaza baina. Tөmөr zamiin poliico bol japoontonoos tomilogdobo. Kynii suuza jabaka poojezdenyydte bol şine ulasiin togtosonii syyleer Manzuuraas zugdasan kitaduud dyyren jabaka geze dursagdagça tuşaaltan kelebe.

Cagaantan Gorgyloviin jabuulganuud ileşeryylegdebe

Pariiza, 14 (T). Pari Medi geze sonin bol Kriuçkoov gegçetei kiisen jarildaagaa tunkaglana. Tyynii biçekeni: Gorgylov bol poliiciin zurgaan oçozo „nogoon nam" gegçiigi өөriingөө nere deere dansaluulkiigi Kriuçkoov gegçiigi guisan baina. Uçarani, faşiistanariin klyybte cag cagta jabaza baidag aas sezegtei kyn baisan tula өөrөө oçoko arga ygiib geze Gorgylov kelesen azai.

„Gambyrgerfolk ceityng" geze komuniis sonin bol Gorgyloviin Praaga kotodo kiisen cagaantanii jabuulganuudiigi şineer ileşeryylen tunkaglaba. Soninii biçesenii josoor Gorgylov bol Çekoslovaagiin zasagiin gazariigi udaridagça namuudiin negenii tusalamzaar „tariaaçanii nam" gedegiigi baiguulsan baina. „Tariaaçanii namiigi" „nogoon internacanaal" gegçetei zөbşөөldөn baiguulsan azai.

Çekoslovaagiin zasagiin gazar bol Gorgylov gegçede 3 mingan kron өgsөn baina. Ene bol Gorgylov gegçiin cagaantanii jabuulgiigi aguu jike udka çanartai zyil geze yzeseniigi gereçelne geze caaşadaa Gambyrgerfolk biçene.

Japoonton bol Şankaidaki zokildoko biçegiigi өөsөdiinkiөөrөө tailbariba

Şankai 16 (T(. Tokioo kotoos abtasan medeecelgiin josoor, japoonii ceregyydiin zailan oçoboçi, kitadiin ceregiin 20 kilomeetriin zoono dotor jabakani korimzologdobo. „Gomili" geze aagenstva bol Go-Tai-ci gegçetei jarildasaniigi tunkaglana. Gotaici bol Şankaidaki zokildoko biçegiigi japoontonii tailbarilsaniigi gaikaza konfereenciin yjede 20 kilomeetriin zoono tukai duradkal kelcegdee ygii ba tiime duradkaliin oroboçi kitadiin tөlөөlөgçөnөr tyyniigi buruuşaakasan gebe.

Gotaici bol zokildoko biçeg batalka yjede oruulagdaza japoontonoos batalagdaa ygii kidadiin medyylgiigi sanuulan keleze, zokildoko biçeg bolbol ene rajoondo kitadiin ceregyydiin jabakiigi yrgelzedee korimzolsoor ba baidaliigi kuuçan kebteni oruulka tukai asuudaliigi şiidketele Kitadiin ceregyyd odoo baisandaa yldene gesen baina gebe.

Zasagiin gazar bol japoontonii tukaida ylemze eris jabuulga kiike josotoi gebe

Şankai, 15 (T). Gomindaanii Kantondoki komiteed bol Japoontontoi batalsan zokildoko biçegiin tukaida biçesen uriaa dotoroo, zokildoko biçeg bol Kitadiin erkiigi kokiduulna. Odoo Manzuurta partizaanii kөdөlgөөnii debşesenii ulamaas Japoontonii berketei baidalda orood baikada zasagiin gazar bol japoonii tukaida byri eris şuud kemzee abka josotoi gebe.

Sonini erkilegçe C. Dondobiin.

В.-Удинск, тип. ... 1262 ... 4191 ...